

Slørugle *Tyto alba*

Barn owl

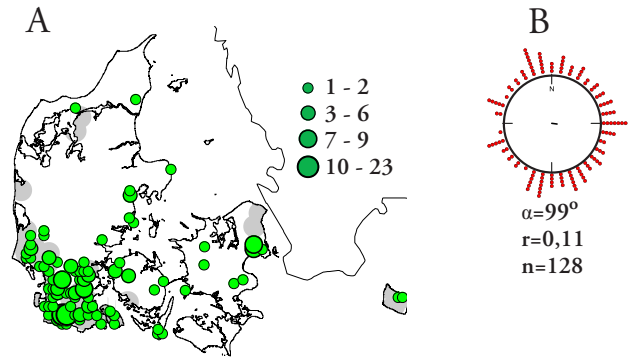

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96). B) Spredningsretning for fugle genfundet mere end 5 km fra mærkningsstedet. Dispersal direction for birds recovered more than 5 km from ringing site.

Sløruglen er vidt udbredt i store dele af verden i tropiske og subtropiske egne, men også i tempererede områder i Nordamerika, Argentina og Europa. Artens nordligste forekomst er i Skotland og Nordjylland. I Europa er sløruglen vidt udbredt i vestlige og centrale dele, med flest ynglepar i Spanien, Frankrig, Tyskland og Italien. I Danmark lever sløruglen en skjult og ubemærket tilværelse på landejendomme nær udyrkede eng- og mosearealer. Siden 1930'erne er bestanden gået kraftigt tilbage, og sidst i 1980'erne talte bestanden blot 20-25 par (Andersen

m.fl. 2000). I 1990-91 indtraf den største invasion i Danmark nogen sinde, hvor flere hundrede slørugler blev registreret (Laursen 1997). Ynglebestanden er siden øget kraftigt og er i 2003 anslået til 225-250 par, størstedelen i Jylland (Grell m.fl. 2004). Sløruglen er nataktiv og betegnes som standfugl, men ungefuglene er kendt for at strejfe, omend mere i nogle år end i andre. Den danske bestand tilhører underarten *T. a. guttata*, men enkelte individer af underarten *alba* er også registreret i Danmark (Laursen 1997).

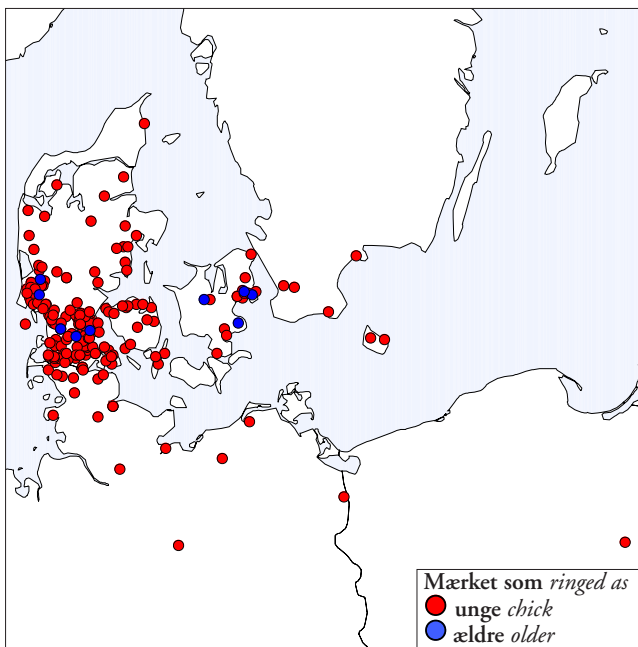

Fig. 1. Samtlige genfund af slørugle ringmærket i Danmark (n=211). All recoveries of barn owl ringed in Denmark (n=211).

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 1.675

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries 211
 -heraf uden for Danmark Recovered abroad 24(12%)
 Antal fugle No. of individuals 200
 -heraf mærket som unger Ringed as chicks 191(95%)
 Genmeldingsandel Proportion recovered 12%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 148
 Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird 12 år 4 mdr.
 Længste afstand Longest dist. Polen Poland 689 km
 Nordligst Northernmost Danmark Denmark (57° 26'N)
 Sydligst Southernmost Tyskland Germany (52° 51'N)
 Østligst Easternmost Polen Poland (19° 40'E)
 Vestligst Westernmost Danmark Denmark (08° 15'E)

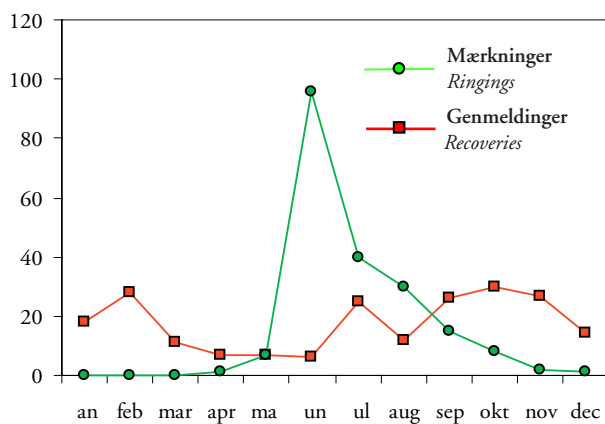

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af slørugle. Month of ringing and recovery of recovered barn owl.

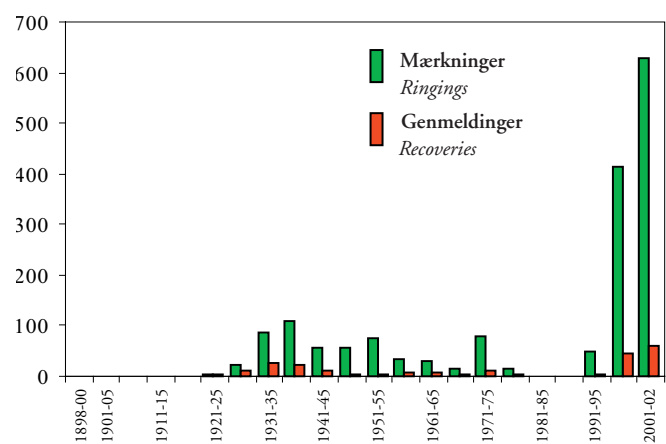

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for slørugle ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of barn owl ringed in Denmark.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev den første slørugle ringmærket i 1921 af Dansk Ornithologisk Central. I alt er ringmærket 1.675 slørugler; én af Odense Ringmærkningscentral, 331 af Dansk Ornithologisk Central og resten af Zoologisk Museum. Fuglene er ringmærket i to perioder: 1921-1978 og 1989-2002 (fig. 4). I den første perioden er mærket 581 fugle, flest i 1930'erne med 48 mærkninger alene i 1939. I perioden 1989-2002 er mærket 1.094 fugle, med stadig stigende tal gennem perioden (alene 358 i 2002) takket været artens fremgang og en målrettet fangst (Andersen m.fl. 2000).

Ringmærkningen af slørugle har resulteret i 211 genfund af 200 fugle, svarende til en genmeldingsandel på 12%. De genmeldte fugle er ringmærket over hele landet, flest i det sydlige Jylland (fig. 2A). Fugle mærket på Fyn (12), Langeland (4) og Sjælland (23) gælder alle fugle mærket før 1979. Med undtagelse af to, er alle genmeldte fugle mærket i Øst- og Nordjylland (13) mærket før 1974. To genmeldte fugle fra Bornholm var mærket i 1994. I alt 95% af de genmeldte fugle er ringmærket som unger i perioden 16. maj til 21. november; flest i juni (fig. 3). I Danmark er desuden gjort 157 genfund af 148 fugle ringmærket i udlandet.

Spredning

Sløruglen er ikke en trækfugl, men især ungfugle kan spredes over større afstande. Fugle mærket som unger er gennemsnitligt genfundet 42 km fra reden (0-689 km, n=181), med 24% genfund over 50 km (fig. 5). Fugle mærket som voksne er gennemsnitligt genfundet 5 km fra mærkningslokaliteten (0-12 km, n=7). Spredningen sker ikke i nogen bestemt retning (fig. 2B).

Alle genfund i udlandet (24) gælder fugle mærket som unger (fig. 1). Blandt danske fugle genfundet i Sverige var tre mærket på Sjælland og en i Østjylland. Slørugler genfundet i Tyskland var mærket på Sjælland (2) og Fyn (3) og i Jylland (14). En fugl genfundet i Polen var mærket nær Broager i Sønderjylland og har dermed tilbagelagt den længste afstand (689 km). Siden 2002 er modtaget yderligere seks langdistancegenfund (>300 km). Bl.a. blev en ung slørugle fra Rødding fundet skadet i Yorkshire i England fem måneder efter mærkningen. Efter pleje og udsætning blev fuglen efter yderligere syv måneder aflæst i Holland; en samlet tur på 1.190 km. Et andet nyere genfund gælder en unge fra Als som 2,5 måned senere blev genfundet på Bornholm (334 km). Flere fugle har således tilbagelagt større strækninger over åbent hav.

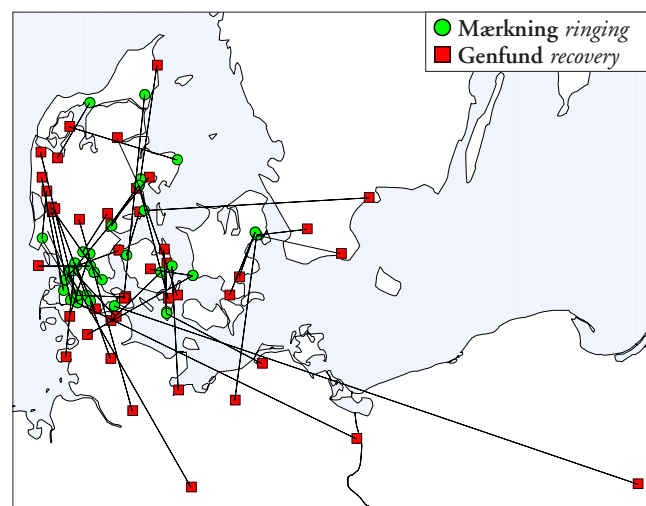

Fig. 5. Genfund af slørugle mere end 50 km fra mærkningsstedet (n=44). Linjer forbinder mærknings- og genmeldingssted. Recoveries of barn owl more than 50 km from the ringing site (n=44). Lines connect ringing and recovery site.

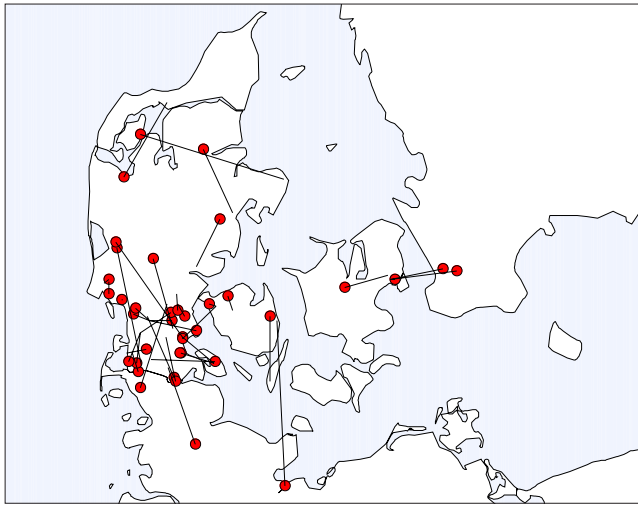

Fig. 6. Genfund af danskmærkede slørugleunger i en efterfølgende ynglesæson. Linjer forbinder mærknings- og genmeldingssted (n=38). Recoveries of Danish-ringed barn owl chicks in a subsequent breeding season (n=38). Lines connect ringing and recovery site.

Ungfuglespredning sker tilsyneladende især i efterårsmånederne (september-oktober). Slørugleunger, som er genfundet samme år som de er mærket, er i gennemsnit genfundet 3 km fra reden i juli (0-34 km, n=18), 4 km i august (0-19 km, n=8), 25 km i september (0-158 km, n=25), 73 km i oktober (0-689 km, n=73) og 46 km i november (0-307 km, n=46). Første genfund mere end 10 km fra reden er gjort 31. juli (34 km), og første genfund mere end 50 km fra reden er gjort 24. september (78 km). Tidligste genfund i udlandet er fra 7. oktober, på grænsen mellem Tyskland og Polen (385 km). I de unge sløruglers første vinter er genfundene i gennemsnit gjort 48 km fra udklækningslokaliteten (n=42), med 267 km som maksimum. Der er markant forskel på spredningen det første år af unger ringmærket i hhv. maj-august og september-november. Den første gruppe er i gennemsnit genfundet 47 km fra reden (0-689 km, n=132) og den anden 3 km fra reden (0-35 km, n=19). Dette kan skyldes, at de senest udklækkede unger, formentlig fra andet kuld, vælger at blive nær forældrefuglene vinteren igennem og først påbegynder spredningen i det følgende efterår, idet det ser ud til, at de sent udklækkede fugle senere i deres liv spredes i samme udstrækning som de øvrige fugle (gennemsnit 42 km, n=3). Slørugler, mærket som redeunger og genfundet i den efterfølgende ynglesæson eller senere (fig. 6), er i gennemsnit genfundet 44 km fra mærkningslokaliteten (0-152 km, n=38). Nogle fugle flytter sandsynligvis længere for at yngle, da 5 % af alle genfundne ungemærkede fugle er gjort længere væk end 152 km.

Da sløruglebestanden i Danmark var på sit formodede højeste i 1920-30'erne, blev de ungemærkede fugle

gennemsnitligt genfundet 37 km fra udklækningslokaliteten (0-307 km, n=56). Det samme niveau gjaldt i 1940-50'erne (39 km, 0-204, n=22). Men da ynglebestanden gik kraftigt tilbage i 1960-70'erne, steg den gennemsnitlige afstand til 96 km (0-385 km, n=25). Dette skyldes formentlig, at fuglene skulle søge over større afstande for at finde en mage. Efter at bestanden atter er reetableret i 1990'erne, er den gennemsnitlige afstand faldet til samme niveau som før 1960.

Indvandring

Danmark har formentlig gennem alle tider fået besøg af slørugler fra udlandet. Der er i Danmark genfundet 134 slørugler fra Tyskland, fire fra Holland, en fra Belgien og ni fra det sydlige Sverige (fig. 7). Den længste distance er 983 km, tilbagelagt af en unge ringmærket juni 1996 nær Stuttgart i Sydtykland; den blev syv måneder senere fundet død ved Skagen. Ud af de 148 udenlandske fugle er 126 genfundet i Jylland (85 %) og 22 på øerne øst for Lillebælt, inkl. fire på Bornholm. Frem til 1980 er genfundet 23 udenlandsmærkede slørugler i Danmark, de fleste stammende fra det nordlige Tyskland, men også en fra Dresden i Midtjylland og seks fra Sverige. Jævnt fordelt gennem 1980'erne gemeldtes 27 udenlandske slørugler i Danmark, fortsat flest fra det nordlige Tyskland, men også tre fra Sydtykland og en fra Sverige. I forbindelse med den store invasion gen-

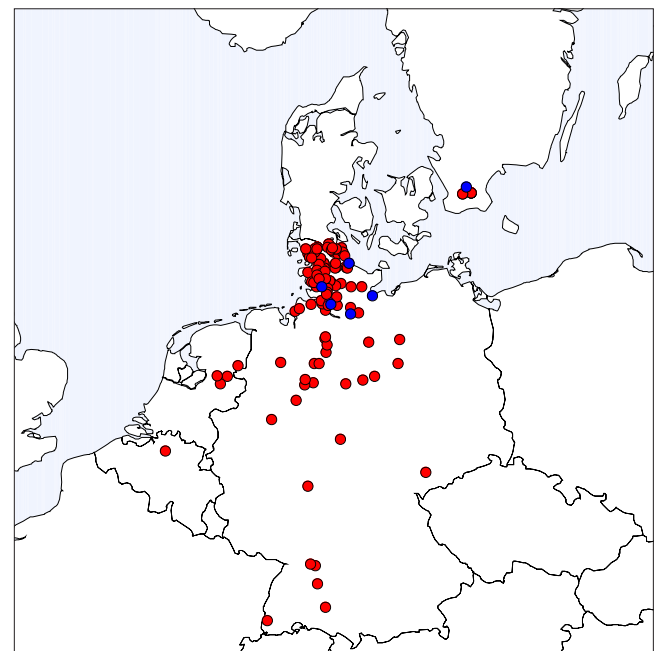

Fig. 7. Mærkningslokaliteter for slørugler ringmærket i udlandet og genmeldt i Danmark (n=148). Lokaliteterne for de svenske fugle er af beskyttelseshensyn ikke oplyst præcist. Ringing locations of barn owl ringed abroad and recovered in Denmark (n=148). The ringing localities in Sweden are not shown precisely due to protection.

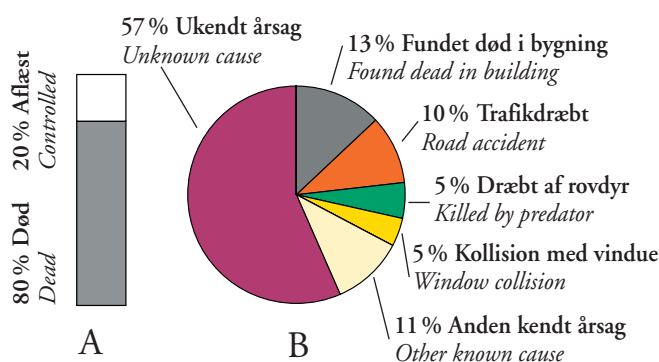

Fig. 8. A) Genmeldingsårsager (n=211) og B) dødsårsager (n=168) for slørugle ringmærket i Danmark. A) Cause of recovery (n=211) and B) cause of death (n=168) for barn owl ringed in Denmark.

meldtes i 1990-92 hele 58 udenlandske slørugler i Danmark, 79% af dem mærket som unger i sommeren 1990. Disse fugles oprindelse var Nordtyskland (48), Midtøstjylland og Holland (8) samt Sydøstjylland (2). I perioden 1993-2002 er genfundet 40 udenlandsmærkede slørugler i Danmark, hvoraf alene 17 (42%) var mærket i 1993. Fuglene stammede ligeledes fra store dele af Tyskland (34), samt fra Belgien (1), Holland (3) og Sverige (2).

Ynglesæsonerne syd for landet, specielt i 1990 og til dels 1993, har således haft betydning for forekomsten af slørugler i Danmark.

Genmeldings- og dødsårsager

Omkring 20% af genmeldingerne er aflæsninger af levende fugle (fig. 8A). Blandt dødfundne slørugler hvor dødsårsagen er angivet, er flest fundet døde i bygninger, omkommet i trafikken, dræbt af et rovdyr eller kollideret med elledning (fig. 8B). Ud af 66

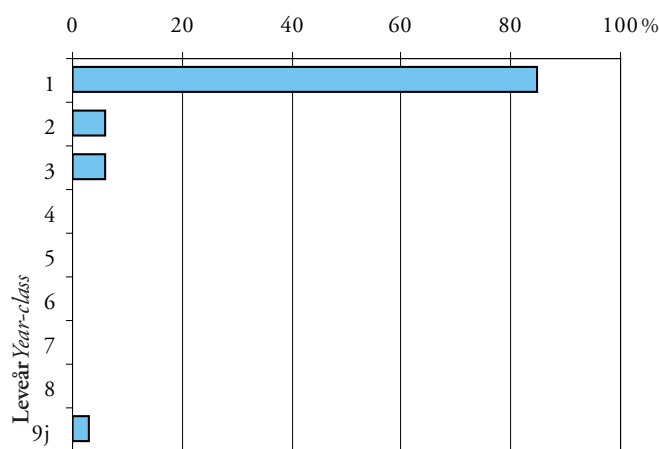

Fig. 9. Aldersfordeling for slørugle mærket som unger eller ungfugle i deres første efterår og genmeldt som døde (n=66). Distribution on year-class of barn owl ringed as chicks or juveniles in their first autumn and recovered as dead (n=66).

dødfundne fugle, mærket som ungfugle, er 56 (85%) rapporteret døde inden de blev et år (fig. 9). Længere perioder med dårligt vejr eller snedække kan have stor indflydelse på bestanden (Frylestam 1972, Tucker & Heath 1994). Den længstlevende danske slørugle blev 12 år og 4 mdr. Fuglen blev mærket 24. juni 1977 i det sydvestlige Sjælland som redeunge i et kuld på tre og fundet død i noget maskineri i Salling i oktober 1989. Den ældste ringmærkede fugl i Europa blev 17 år 11 mdr. (Staa 1998).

English summary

The Danish barn owl population decreased to 20-25 breeding pairs in the late 1980s, but has since increased to 225-250 pairs in 2003. In Denmark the first barn owl was ringed in 1921, with the highest number ringed in 2002 (358). Most of the recovered birds were ringed in southern Jutland. Ninety-five per cent of the recovered birds were ringed as chicks, all from 16 May to 21 November. Barn owls ringed as chicks have on average travelled 42 km (0-689, n=181) from ringing to recovery site; 24% were recovered more than 50 km from the ringing site. The 24 birds that were recovered from abroad (Germany, Sweden and Poland) were all ringed as chicks. The recoveries indicate that most first-year birds disperse in September-October. However, there seems to be a considerable difference between birds from early and late clutches in the distances travelled in the first year: birds ringed in May-August were recovered an average of 47 km from the ringing site (0-689 km, n=132), whereas birds ringed in September-November moved only 3 km (0-35 km, n=19). Birds ringed as chicks and recovered in a subsequent breeding season were found on average 44 km (0-152 km, n=38) from the ringing site. Five per cent were found more than 152 km from the ringing site.

Several foreign barn owls have been found in Denmark: 134 from Germany, four from the Netherlands, one from Belgium and nine from southern Sweden. The majority of the foreign birds were found in Jutland, but 22 were found east of the Little Belt. The longest distance was travelled by a bird ringed as a chick near Stuttgart in Germany in June and found seven months later at Skagen in northernmost Denmark (983 km N). A large invasion took place in 1990-91: 58 birds ringed abroad were recovered in Denmark in 1990-92 and 79% of these were ringed in 1990 (some as far away as southern Germany). A smaller invasion probably took place in 1993-94, with 17 birds ringed abroad in 1993 subsequently recovered in Denmark. All birds in these invasions were ringed as chicks.

Twenty per cent of the recoveries were live recaptures. A relative large proportion of the dead barn owls were found dead in buildings or as road kills.